

Lood

Jaan Tänavots

Sisukord

Soojal juuniööl Paan mängis pilli	5
BALLAAD	6
Maailmas pole sellist maad	7
NAER JA NUTT	10
TALVEMOINASIUTT	12
A V A R I I	19
DAME DE COER	25
LAMBALAIID	36

Soojal juuniööl Paan mängis pilli

murueide eramu ees
keset vaevald püürolalilli.
Oi, kuis lõhnama hakkasid need!
Läänes ehagi koju ei lahkund,
pilli kuulama kiirustas koit,
eide tütreid ei uinuda tahtnud,
jäi neil söömata õhtune toit.
Terve öö seda imelist mängu
oleks kuuland nad hämaras toas,
õue pealegi oleks ehk mindud,
kui vaid murueit andnuks loa.
Aga eit oli uhke ja käre,
asi labane temale näis –
tema eramu oli ju tore
ja ka toad uhkeid asju on täis.
Ega elus see tühjagi maksa,
et nii ilusti pilli Paan lööb,
kui ta osta ei ole jaksand
kasvõi kehvagi niudevööd.
Ei ta kasi, ei pese vist ennast,
habe lõual on vanunud tal,
sälukapju rohmakaid kannab,
kullast raudugi pole neil all.
Mis siis sellest, et flööti ta mängib,
ära juba on tüüdan see jant.
Nagu kaltsakas paljalt käib ringi.
Siia majja ei kõlba see sant.

BALLAAD

Kas oled sina sellist asja kuulnud,
et kerjuspoiss printsessilt ihkab suudlust?
Ei ole ju – ilmvõimatu on see
Ta jultumus printsessi pahandaks,
kuivõrd ka hellitustest tunneks puudust,
kuivõrd suudlusi ihaldaks,
kuivõrd tubli on kerjusmees,
kui hardalt kummardub printsessi ees,
kui väga ta seda ka jumaldaks

Maailmas pole sellist maad,

kus puuduks nutt ja naer
ja ainult nutta, naerda ka
ei saa me kogu aeg.

Ma olen tihti tõsine
või masenduses meel
või olen naerupõsine.
On sada astet veel.

*

Näe – tõnnijate kuningriik,
siin nutab igatüks.
Kui kaaren kanapoja viis,
on valla vesipüks.

Vett kallab lausa kapaga,
kui näppu läind on pind,
kui mamma tapleb papaga,
on nutust kinni hing.

Ei leidu kuiva kohakest,
kõik ümber aina soo.
Kõik käivad ringi õhates,
nii nagu nõuab toon.

*

Harv roigasaed, peal samblakirm –
kus olen seda näind?
Vast lapseõlves mõnikord
sest olen mööda käind.

Ei seisa ega varise
ja püsib imeväel.
Pasknäär, see metsa variser,
ta peale ennast säeb.

Tal on nii petis nägu peas
kui tuleks praegu ta
just mõne paha tembu pealt
sai maha halvaga.

Kas sinussegi, kaval lind,
on hakanud see taud,
mis igal pool siin piirab mind –
teed näo, et oled aus.

Kui viskab vembu, häbeneb
ja süüd siis kahetseb,
kuid homme jälle sama teeb
ja taas jääb vahele.

*

Käib pidu, pidu igal pool,
on alles virr ja varr.
Ka iga eakas vaar ja moor
käib ringi nagu narr.

Sai seemneodrast õllelaar –
küll mässab, kurivaim.
Eks kuskilt seemet ikka saab,
sel aastalgi ju sai.

Eks kevad mõtle enda eest,
nüüd vara murda pead.
Löö kaasa, ole täitsamees,
ja maitse meie head.

*

Paar päeva ringihulkusin
sel õnnistatud maal
ja kõige üle ilkusin,
kuid peksta ma ei saand.

Kõik naeratasid lahkelt vaid,
näod mett kui kärjed täis.

Mis totrusi küll näha võib,
mis lollust mõni teeb,
kuid naeratavad soojalt kõik
ja näod on rõõmsad ees.

NAER JA NUTT

1.

Kord rändasid maailmas Naer ja Nutt,
neil astuda oli nii kibe rutt,
et süüagi tihti ei malland.

Tolm määris neil naha ja päev parkis näo,
tuul sügavaks uuristas joonteräo
ja käimisest pahkusid tallad.

Kas sätendas päike või märatses torm,
Nutt tusaselt sammus, näost alati morn,
jäid maha tast pisaraojad.

Naer naljatas, libedalt liikus ta keel,
ei sallinud tuska ta rõõmus meel,
aina lõbusat juttu ta ajas.

Ja näostki ta säras kui päikene kuum.
Nutt kõrval tal käis, aina krimpsus tal suu,
lahket sõnagi öelda ei tahtnud.

Ei tea, kuidas juhus nad kokku tõi,
ent üheskoos rändasid, sõid ja jõid,
öösel üheskoos veetsid ka puhkust.

Ei segand neid sugugi isegi tõi,
Et Naeruga lävisid meelsasti kõik,
Nuttu tüütuks ja vastikuks peeti.

Naer õgis ja paisus kui kasvav kuu,
Nutt käis tema kõrval, vaid nahk ja luu,
suppi nõgestest endale keetis.

2.

Kord õhtul nad kloppisid vastu ust,
sest lähenev öö oli pilvedest must
ja metsa peal välkusid sähvis.

Ei vastanud keegi. Tuul mühises puus,
sest käes oli juba oktoobrikuu
ja küla peal penisid klähvis.

Toas vanamemm istus puusärgi ees,
kus suletud silmega noormees sees,
ja päitsisse süüdand memm küüna..

Eit istus, ei ütelnud jah ega ei,
ei paistnud ta üldsegi märkavat neid,
pea rinnal ja turi tal küüras.

kuid silmis, seal lõkendas valu nii suur,
et Nutul jäi hoopiski lukku suu –
ta mõistis – memm leinab siin poega.

Naer naeris: „Ah, kooleski lõpuks see narr!
Mis viga tal oli? Kas sooltekatarr,
et on nõnda virila moega?“

TALVEMUINASJUTT

1.

Öös tuhat tonti tralli lööb,
lund vastu silmi taob,
külüm pureb keha, sõrmi sööb,
jalg hangedesse kaob.

Ei paista teed, ei ole teed,
üksainus valge trall
on jahimehe silme ees –
karm põhjamaine talv.

Verd haavast nõrgub ikka veel
ja kehast kaob ka ramm
ja sellel umbe tuisand teel
jäab tõntsiks mehe samm,

Jah, oli osav, tugev kütt,
mees, kes ei kartnud tööd,
nüüd ihhu tungib külüm
ja saabumas on öö.

Käib mitu aega jahil ju
ja hästi laabus kõik.
Hulljulge, väle nagu tuul,
ta teised üle löi.

Ent täna vana karu ramm
ta rammust üle käis
ja nagu kõige viletsam
kütt hange maha jäi.

Hea see, et surma terav küüs
vaks maad läks mööda veel,
hea see, et metsa tume müür
siin tõkkeks tuisu teel.

Ent viimaks noore kuuse all
mees lumme maha vaob,
pea tinaraskeks muutub tal
ja meelemärkus kaob.

Ei tunne, kuidas tuisukeel
ta üle puistab lund,
ei kuule, kuidas latvades
torm laulab „hüva und!“

On paljud metsa külmund nii,
kui tee käis üle jõu.
Aeg mälestuse nendest viis,
täis rohtu kasvas õu.

Seal kummel ainult õisi loob
ja ootab, ootab veel,
kas ükskord tagasi ei too
siit äraläinuid tee.

2.

Ainult ime läbi säästis
mehe tormisööst.
Keegi tundmatu ta päästis
märatsevast ööst.

Ise hiljuke ja habras,
õlul ainult rätt,
kutsikana tuisk käis sabas,
lakkus valget kätt.

Nii ta liikus lumekeerus,
nagu sulas öös.
Tuisk vaid möllab künkaveerul,
takka üles lööb.

*

Tundis meeski, kuidas ihus
veri jälle käib.
tundis ära soojad pihud,
silmad meelde jäid.

Kõike muud kui lumi varjaks,
kinni mätsiks laod,
kõrvus sada soerdikarja –
see on surma laul.

Küllap juba manalani
välja jõudis tee,
kuri sorts vist kinni pani
kodutee ta ees.

3.

Ei ta teadnud, kuhu teda viidi,
polnud aimugi, kes teda kandis.
Siis veel meelemärkuseta viibis,
kui ta heinte peale maha pandi.
Tõbi raskelt kulges, pikalt venis.
Ei tea, mitu ööd ja mitu päeva

palavikus viskles ta ja sonis,
valu keha piinas, ihu vaevas
ja siis, ihu lemmel, viskles vehkles,
kuni jahe pihk ta laupa silus,
kõrvu jõudsid vaiksed sõnad lahked,
viirastus üks nägu noor ja ilus.
Päriselt siis ühel päeval ärkas.
Silmad lahti lõi ja enda kohal
noort ja kena tütarlast ta märkas,
pikad patsid üle ahta piha.

4.

„Ära küsi, kuidas hüüda mind,
teie nime pole antud mulle.
olen põõsas hõiskav künnilind,
kibuvits, mis mattund õitetulle.
Õhtukumas üle nõmmemäe
nagu lilla kanarbik ma laman,
aga koidikul mind luhal näed
oma juukseid kastes loputamas.
Talvekuudel kadakas või kuusk
mulle tihti oma kuju annab.
Või siis olen kahar niinepuu
või ka pihlakana varjan ennast.

Olen haldjas, olen metsa vaim,
kaitsen laasi, rohtu, metsalilli,
kevadõhtuil pehmeil, ilusail
vetealdjas mulle mängib pilli.
Kutsub sina mind, kus tema riik
hiilgab vastu kuldses õhtuehas,
kuid ma kuskile ei lähe siit –
ainult siin ju saangi head ma teha.

Tahad, sulle praegu õisi toon,
lumehange alt nad otsin välja.
Või kui see peaks olema su soov,
marjadega kustutan su nälja.“

5.

Ja ta läski julgelt tuisu varju,
vanaeit vaid kambris ringi tatsas.
„Ütle, memm, kust saab ta praegu marju?“ –
„Ära karda, kõik ei mahu vatsa.“ -
„Ütle, memm, kas tõtt ta praegu rääkis?“ –
„Millal, ütle, haldjad valetavad!“ –
„Mis sa arvad, memm, kui siia jääksin?“ –
„Nii ei luba meie vaimutavad.
Oled inimene luust ja verest,
ainsa kuju sulle Taara andnud,
aga meie metsahaldja pere
hoopis isetööde peale pandud.
Ja kui mõni orav-pehmesaba
jälle sattunud on küti vööle,
leinab meie pere teda taga.
Aga sina ütled – lähen tööle.“ -
„Usu, memm, ma tahan maha jätta.
Oleks terve, ütleks – kohe homme.“ –
„Rumal mees, siis jääd sa näljahätta,
inimestel on ju omad kombes.
Siis, kui jalad jälle alla saad,
ära viima siit peab sind su rada.
Päris siia jääda küll ei või sa,
meile säetud kord ei luba seda.

6.

Nii ta läkski ühel märtsipäeval.
Juba päike turja soojaks küttis.
Kas ta silmad iial enam näevad
seda halliks luitund väikest hütiti.

kas ta silmad üldse enam näevad
sinisilmset metsahaldja neitsit.
Tihti jäljetumalt kaotsi läevad
õnnehetked, mille äsja leidsid.

„Leiad inimeste seastki mõne“,
sõnas metsapiiga lahkumisel,
„kelleta su elu tundub kõle,
unustad siis meie kohtumise.“

Nukrus üle mehe raskelt langes,
kui nad seisisid hetke metsarajal
ja siis sulavasse lumehange
jäid vaid jäljed möödunud talveajast.

Astus sammu, tagasi veel vaatas,
kuid ei ölnud enam rajal neidist,
kes just oli käinud teda saatmas
kevadiselt lillelises kleidis.

Metsaonnigi ei olnud enam,
kuigi äsja sealt just välja astus.
Välul kõrge kivirahn vaid lamas,
.....

7.

Läksid aastad. Hing ei leia rahu...
Kes kord haldjarahva jooki rüüband,
keda paitanud haldja pihu,
.....leegi süüdand.

Igal uuel talvel laande viisid
kütti sagedased pikad käigud
ja ei teadnud keegi, millist viisi
laulsid metsad kunagisist paigust.

Aastaid aina veeres aasta kannul.
Juuksed mehel juba hõbehallid,
aga ikka talvel metsa sammub,
otsib jälgi oma piigast kallist.

Ja siis ühel talvel raskest rajust
tagasi ei tulnudki ta enam.
Tühi maja lääbakile vajus,
meeski hakkas lõpuks ununema.

1963

A V A R I I

1.

Vana masin veab ägades koormat,
öösel teed näitab laterna silm,
meie taga kui ohelik roomab
tolmu hallikas lämmatav pilv.

Päike kuumutab päeval kabiini,
mootor huugab kui arust läind loom.
Peatun kaasiku varjus, kuid siingi
kübet kergendust vari ei too.

Leitses tukuvad saledad kased,
ümber välja kõik roidunud näib.
Tolmund rohtu mu magamisase
kaste karastust ootama jäi.

2.

Vana pärna all lesivad lambad,
harakputkedest paistmas vaid pead.
Trepil kutsikas, irevil hambad,
ja ei lase mind edasi selt.

Olen tolmune, janus ja näljas,
tahtsin vett, kasvõi mõnigi sõõm.
Ühtki hinge ei liikunud väljas,
aga majas käis pidu ja rõõm.

Janus edasi minema pidin
mööda kuuma ja tolmavat teed,
ülal pääsude lõputu vidin
kõlas otsekui voolaksid veed.

3

Eemal kuusikust leidsin ma oja
Selle kaldal siis, kápuli maas,
aina jõin kogu loojangu aja,
aga ikka veel küllalt ei saand.

Lõkke süütasin okstest ja prahist
seal, kus põndakul põõsastik harv.
aga otsekui meeletu lahing
tuli kallale sääskede parv.

Otse ehase veeres mu masin.
Olin joonud ja erk oli meel,
vilet rõõmsalt ja hooletult lasin,
aga õnnetus ootas mind ees

4

Kas ma nägin neid silmi kord ulmas?
Keel suus kipitas, kähises hää,
valu pitsitas lihaseid julmalt
nagu alati sinna ta jääks.

Lonksu vett võtsin kopsiku servast,
mille murelik haldjatar tõi
ja siis nägin, et otse ta kõrval
laua taga üks habemik sõi.

Silmad tigidalt pööratud mulle,
raskes kämbblas tal mahukas kruus,
kausist õngitses pannkoogirulle,
need tal kiiresti kadusid suus.

Tõusis, ringutas. Silmades viha
siis needsamased rasvased käed
pani haldjale ümber piha,
nii et mina ta tegevust näen.

5.

Täiskuu ripendas ploomipuu tipus,
haav ei valuta, taastund on jõud,
kuid ma siiski siit ära ei kipu,
sest ka tüdruk on sellega nõus.

Hellalt hoian ta väikesi käsi,
räägin janust ja tolmusest teest
ja ta ütleb, et ammu on väsind
endast tõrjumast habemes meest.

Et ta tuleks koos minuga sinna,
kuhu mina ta endaga viin.
Kui ka kaugele tuleks meil minna,
ihkab minuga ära ta siit.

Aga akna all tümpsusid sammud
kogu lõhnava suvise öö
ja ma teadsin – seal habemik tammub,
haudub koledat mörtsukatööd.

6.

Miks mu üldse sa korjasid üles,
kui siit ära nüüd minema pean.
Hoidsin äsja ma pead sinu süles,
homme karedal mättal mu pea.

Jah, ei tahaks ma siia sind jätta,
aga veidi pead ootama veel.
Sind ei saa praegu kaasa ma võtta –
kohus võib-olla ootab mind ees.

Tead ju – avarii hiljuti tegin,
vastust andma ma selle eest pean,
et ma masina sõitsin siin segi
ja kas teise saan, ma ju ei tea.

Mind sa rahustad, ütled – ei tule
enam eales see habemik halb.
Silmis pisarad, värava suled,
viipad hüvasti ploomipuu all.

7.

Raskelt möödus see karistusaasta,
aina unelmaid tüdrukust täis
käisid kõikjal need mõtted mind saatmas
kus ma iganes poleks ka käind.

/Kõik mu jaoks laabus kiirelt ja lihtsalt –
avarii oli masina süü.
Hilissuvisel hämaral õhtul
tema poole teel olen ma nüüd/

Soojas suvises öös tukub vaikus,
puudub sirtsulgi lauluhääl.
Rõõmsalt vaatan ma tuttavaid paiku,
kuid ma peatuma siia ei jää.

Väiksest ojustki sõitsin ma mööda –
ees on kallimat jahedast veest.
Kulus öö ja koos kuluva ööga
üha lühemaks jäi minu tee.

Tikke kraapsides süütan ma lambi,
käsi väriseb, võbiseb leek,
kui ma hõikudes läbi käin kambrid,
ent ei leia ma kedagi eest.

Nurka ehmunult lippavad hiired,
laual vedeleb näritud leib...
Kas mul selleks siis oligi kiire,
et siin juhmunult vahtida neid?

Tasa sulgen ma hüljatud maja,
hinges kibedus, mõrane meel.
Juba päikegi üles end ajab,
aga mind ootab tolmune tee.

7. Teine variant

Koitis juba, kui akna all rajal
tõstsin klaasile löömiseks käe.
Samal hetkel toast sosinat kajas,
mulle tundus, et viirastust näen.

jalad vaarusid, otsisin tuge,
nagu tulega kõrvetas sees –
akna taga toas pükstesse puges
sama sünge ja habemik mees,

Kikivarbail sealt pagesin ära,
jäljed akna all mulda vaid jäid.
Tolmav maantee on jälle mu päralt,
mootor raskelt ja tujutult käib.

Raevus vahetan tõrkuvaid käike,
järsult masina kurvi ma viin.
Enne veel, kui on loojunud päike,
ma võib-olla teen taas avarii.

18.06.1963

DAME DE COER

1.

Päevast päeva siin kaevan ma mulda
nii et midagi ümber ei näe,
justkui otsiks neist peenardest kulda.
Tuim on turi ja parkuvad käed.

Kastmisvoolikuid vean aina ringi
palju tunde, sest põuas on maa.
Päev kaob töödes ja inimhingi
vahel harva siin näha vaid saan.

Eided tulevad, pearätid laubal,
hooled suunurgis, põlle all käed.
Saame kiiresti joonele kaubad,
taimed nendele korvi ma säen.

Tuleb esimees, töö järgi pärib,
liigub rohkem seal rooside pool.
Ta on kõigi mu töödega päri,
kui vaid raha saab rohkem kolhoos.

2.

Päike loojub ja õhtuses vilus
oma toanurka viib minu samm
Ma ei märkagi lillede ilu,
päeva raskusest otsas on ramm.

Perenaiselt üks kruusitais piima,
leib ja heeringas, kartulit ka.
Söögi juures nii unevaev piinab,
et ei suuda närida ma.

3.

Rahet ränkrasket taob vastu silmi,
päev on hämar kui öö oleks käes
ja neid pilvi, neid tumedaid pilvi
on nii palju, et lõppu ei näe.

Vahin tusaselt tööriistakuuris.
Õu on pori ja niresid täis.
Aga värava juures seal uurib
keegi lillede lõhutud päid.

Ühti kriiksu või sammu ei kõland,
aga ometi seisab ta seal,
vihmakeebi all kõhetud õlad,
raheteri täis tumepruun pea.

Tahtsin kutsuda tedagi varju,
aga sõlme läks otsekui keel.
Nii ma seisin seal just nagu purjus.
Ja siis tüdruk läks oma teed.

4.

Rõõmsalt vadistab põõsalind sõstras.
Sama liiliat silmitsen ma,
proovin murdunud õisi tõsta,
aga päästa neid enam ei saa.

Rahet pelgasin, tulla ei julgend.
Nüüd on hilja, jah, hilja on nüüd –
enam õis ei jää varrele külge
ja ei aita nüüd enam mu püüd.

5.

Unes nägin ta õblukest kogu,
üle õlgade vesihall keep.
Vihmapiiskasid õitest ta kogus,
kui kristallid peos särasid need.

Aga lilled – need naersid ja naersid,
rõõmupisaraid kroonlehed täis.
Õied tüdruk poole neil kaesid,
kui too kuivaval teerajal käis.

6.

Kas ma magan ja kordub see uni?
Kõik on nõnda, vaid puudub see keep.
Ümber mesilaslindude sumin,
tüdruk aeglaselt kõnnib seal teel.
Sinisilmades imetlus kumab,
kui ta silmitseb puhkevat õit.
Ta näib välja kui lillede jumal,
kelle käsku nad kuulavad kõik.

Teda väravast silmitsen hardalt,
süda valjult ja ärevalt lööb.
Tema juurde ma minna kardan –
äkki ärkan ja ongi vaid öö.

7.

Rohul istume õunapuu vilus,
aina räägin, kuid millest, ei tea.
See ta noorus ja värskus ja ilu,
mis mul segi on janud pea.

Kuulab tõsiselt, peakene õlal,
mida jutustan lilledest ma.
Hinges otsekui muusikat kõlab
ning ma erutust peita ei saa.

Lõikan tee äärest kauneima roosi,
siis kui ära ta minema peab.
Õis mu õieke! Tagasi too siis
minu unistus uuesti pea!

8.

Süngel kõminat kauguses kuulen.
Loodus äikeseks valmis end seab.
Aralt otsib ta varju mu juurest
ja ma silitan hellalt ta pead.

Pikne prahvatab katuse kohal
ja ta võppub kui hirmunud lind,
aralt väriseb kogu ta keha,
kui ta surub end vastu mind.

Hellalt tuliseid huuli tal suudlen –
ära karda, ma olen ju siin.
Hiilib hämarast nurgast me juurde
õnn – ja endaga kaasa meid viib.

9.

Nagu lapsed me jookseme teele,
niidul hullame kaskede all.
Taevas aeglaselt õhtusse veereb
päikse kuumav ja sätendav pall.

Siis kui hämarik niidule laskub,
oja kaldale istume koos,
kergelt nõjatub tüdruk mu vastu,
ise kaunim kui ilusaim roos.

Vaatan kaua ta hõõguvaid palgeid,
üle huulte tal naeratus käib
Kas ta õhtul või päikesevalges,
ma ei tea, mulle ilusam näib.

Õrnalt emban ta saledat pihta,
tunnen jälle, kuis süda tal lööb.
Tema armastust meeletult ihkan,
aga kardan ma ennast ja ööd.

10.

Lokkab ristikkein kõikjal, kus lähen,
lõhnav, südajas on selle õis.
Nendest õitest teen pärja sul pähe
ja siis pidule minna sa võid.

Seal siis keerleksid. Noormeeste polgud
aina jälgivad, piiravad sind.
- Naerusädemeid silmis tal vilgub,
iial, ütleb, ei jäta ta mind.

Tulgu ühes, siis läheb ka tema,
ent kui mina ei taha, ei saa,
on meil kahel ju aiaski kena
ja ta õpib ka kaevama maad.

Koos siis naerame eneste juttu
nagu otsata nalja see teeks.
Aga hämarik ööks muutub ruttu,
lahkuminek meil jälle on ees.

Tuleb minna, kuid minna ei taha,
aina venib me hüvastijätt,
jälle istume korraks veel maha,
suudlen huuli ja kaela ja kätt.

Ta ei keela, ei tõrju, vaid ohkab,
õla kleidist kui vabastan ma.
Tema tumenend pilku ma kohtan
ja end keelata enam ei saa.

11.

Millal juba sa tunda said teisi?
ja mind ründab külm kiivusehoog.
Silmad sul nõnda süütud ju näisid,
oled alles nii värske ja noor...

Laman selili lakkavas rohus,
närin puituvat timutikõrt.
Kuhu said tema palgete lohud?
seal ei värele naeratus nõrk.

Maale kuuvalgus joonistab laiike,
kurvalt sõstardes siutsub üks lind.
Ja ta sosistab minule vaikselt:
„Aga temagi armastas mind...“

„Selle eest sa siis endaga maksid!“
Veereb põsele silmist tal piisk
Hellad minutid kuhugi läksid,
sünge vaikus nad endaga viis.

Tasa pudeneb roosidelt õisi,
lõhnab magusalt öösse levkoi.
Teda hellalt kord suudelda võisin,
miks siis äkitselt enam ei või?::

12.

Aiamaasikad küpsevad peenral,
aina rohkem neid punama lööb.
Igal hommikul ennast ma veenan,
et ta tuleb, neid minuga sööb.

Terve nädala väravas seisan ,
ikka ootan – ei otsa, ei äärt.
Aga ümbruses tukub vaid leitsak,
sellest otsekui kuuleks ta häält.

Rästad sagivad, õgivad marju,
ma ei märka, ei kuulegi neid.
Siis, kui kuumus teeb liiga, poen varju,
kuivab kontkõvaks taskus mu leib.

Eided tulevad. Vaikides pakun
lillepuhmast või kalmule õit.
Peenralt tarbetult rohtu ma kitkun,
ise mõtlen: „Käi minema, nõid!“

Üksi mind minu murega jätku,
las ma hellitan seda kui last.
Pikiks aastaiks veel mälestust jätkub
viimsest suudlusest leegitsevast.

13.

Juba sabistab sügisevihma,
helgib Linnutee tumedas öös.
Nagu veaks raskelt venivat rihma,
nõnda loiult ma aias teen tööd.

Jälle voorib siin eitesid rivis,
anna püsik või puukoolist puu.
Aga minul on südamel kivi
mornilt lukku on jäänud mu suu.

Põõsast kaevates rassin kui pime,
kätes rapakus, hooletu rutt.
- Ja siis äkitselt kuulen ta nime,
seda teisele sosistab mutt.

Ise salaja minule vaatab.
Ah et pulmad, jah, muidugi, jah...
Tahan äkki kõik põrgusse saata,
kõik maailm on mu meelest vaid praht.

Põõsa hooletult viskan ma kätte,
mingu juba ja jätku see jutt.
Kaon ka ise, kõik laokile jättes,
silmad kuivad, kuid südames nutt.

Viimse roosi, mis temale hoidsin,
murras maha – ah `Dame de Coer`...
minu unelmaid ükskord sa toitsid,
teise mehega veedad nüüd ööd.

14.

Tulid hallad ja lahkusid kured.
Ühel hommikul leidsin, et mul
pole südames rusuvat muret,
rahus vaatasin koidikutuld.

Võtsin labida tööriistakuurist,
oli roostesse läinud sel leht.
Üle kasin kõik kuldnokapuudid,
mõnel parandust vaja on ehk.

Ja ma nägin, et aed oli rohtund,
rajud räsinud põõsaid ja puid.
Minu päevisse nemad ei mahtund
sügissuvistel tööks nähtud kuil.

Nukralt vaatasid maasikad rohust,
aga varsti on lumi ja talv.
Kõik nad mõistsid mu üle nüüd kohut
ja ma mõistsin, et taas olin halb.

15.

Vaikselt astume üksteise kõrval.
Juhus jälle siin kokku meid tõi.
Sõnad langevad loiult ja harvalt,
näilist ükskõiksust viimne neist täis.

Ja siis ütleb, et elu on kena,
et mind üldse ei meenuta ta.
Pole tööl käinud ammugi enam –
mees ju ilusat palka tal saab.

Oma auto ja maja ja puha,
pole puudus eal külastand neid...
Südant torkab – kas tõesti on raha
külma vaagija temastki teind.

Lähme mööda me endisest aiast.
Kes seal praegu teeb aedniku tööd?...
Peateel rohitul, puhtal ja laial
lõbus tuuleke ringratast lööb..

Maha istume õunapuu varju.
Ja siis äkitselt murdub ta hää.
„Neli aastat, kuid mina ei harju,
võõraks minule ikka ta jääb.

Päeval, öösel sind eneses kandsin
ja ei olnud ka temale truu.
Ühe käega sa muinasloo andsid,
teise käega mäest tõukasid mu.“...

Mõttes selle eest andestust palun,
et ta silmades pärlendab nutt.
Hella käega ta põskesid silun
ja jääb soiku me alanud jutt.

Südant kõrvetab kahetsustunne,
aga ega ma saatust ei nea,
ise ilma end jätsin ma õnnest,
seda koormat nüüd kandma ma pea.

Millest rääkida? Elu on raske,
kui sel pesitseb selline piin.
Jälle uuesti kokku meid laske,
enam teda ei hülgaks ma siis.

Suudlen hellalt ta võppuvaid huuli
ja ei igatse kedagi teist.
Aga tuuli, neid tormavaid tuuli
aina tuhiseb üle meist.

´Dame de Coer` - roosisort

LAMBALAIID

1.

Olen lambur siin üksikul laiul,
merd ja lambaid siin üksnes ma näen.
Liigub päikene taevalael loiult,
visalt õhtusse edeneb päev.

Lainte mühin mu kõrvu siin kandub
ajaviiteks kui mändide all
vestan kadakavitsast ma ambu,
põlvel käharavillane tall.

Soolast vett minu jalgele pritsib,
laine kõrgele kaldale lööb.
Perenaine on kooner ja kitsi,
napiks mulle ta laual jääb söök.

Terve päeva pean olema väljas,
hundiisu see muidugi teeb,
pärast söömist ma olen veel näljas,
nõuab lisa kõht saadule veel.

Sahver pungil tal paremast kraamist,
viljast lõhki on minemas ait,
veini magusat täis on tal aamid,
aga mina pean olema vait.

Lae all ripuvad suitsused singid,
kõrgel riitulil kopsakas leib,
aga palagi mulle ei kingi,
kuigi söölalt ma silmitsen neid.

Ainult kübemeid minule kukub.
Ma ei laiskle ja olen ju truu,
ent ta paremat mulle ei paku
ja on vesine aina mu suu.

Männitukka võiks lõkke ma teha,
ongi käes paras söömise aeg,
tallel naha võiks nülvida maha,
lõkkel temast teeks endale prae.

Talleliha – oi magus see maitseks,
kõhu korrakski hästi saaks täis.
vaest loomakest keegi ei kaitseks,
perenaine ju karjas ei käi.

Vana ute mind kahtlevalt vahib
nagu peaks ta mind nälginud soeks,
kui ta laps minu vastu end nühib
nagu usaldav kassipoeg.

Ute talle küll kaitsta ei suudaks,
pussi tupest kui võtaksin ma
Oma kõhtu ma siiski ei kuula,
tallest praadi ma tehtud ei saa.

Ennem nälgin kui haiget teen talle,
eks ma õhtul siis silkusid söön.
Väike kakerjalg meeldib nii mulle,
kui mu ümber ta kepsu lööb.

*

Siia laiule kandis mind juhus
ja siin hulkur sai sobiva töö.
Palgaks täis süüa saaksin ma kõhu
ja või laka peal veeta ma ööd.

Nii ma jäingi. On mulle ükspuha,
kuhu välja sel suvel viib tee
ja ka lamburitööd võin ma teha –
ega konti ei murra mul see.

Perenaisesse armusin ruttu,
nägin uneski tumedat pead,
ent ei teinud neist tunnetest juttu –
hullumeelseks ta ilmselt mind peaks.

Mind ei näinud ta lammaste tagant,
olin hulgas ja tolgus ja narr.
Öösel üksinda majas ta magas
ja ei huvitaks teda mu arm.

Läbi pimedada vahtisin katust
mis kui äiksepilv lasus mu peal,
temast mõtlesin mõtet patust,
mida mõtlema üldse ei pea.

Nägin unes, et emban ta pihta
ja ta huultelt ma janu täis joon...
Miks ma teda küll ometi ihkan,
mingit rõõmu see mulle ei too.

Ööpimedus hinge nii rusub
üumber kõri kui poomisenöör.
Homme, mõtlesin, teele siit asun,
käigu põrgu see lamburitöö.

Ajas hommik mu plaanid ent segi.
Kuigi söögiks vaid tuhliid ja silk,
äramineku võimatuks tegi
toiduandja üksainuke pilk.

*

Vihur tuhiseb mändide ladvus,
merelt läheneb pilvelaam.
Varsti kari peab olema kodus.
Kas see minule koduks on ka?..

Juba ootab ta pistaia nurgal,
püsti pea tal ja puusas on käed,
lambad aediku juhatab virgalt,
aga mind nende kõrval ei näe.

Pliidil jälle on odrapuder,
kausis tulitand soolane silk.
Ah, mu meel on vist tõepoolest nõder,
lootes – langeks mu peale ta pilk.

Selle asemel maltsu veel kitkun,
seasulbi neist tegema pean.
Aina haigutus kallale tikub
ja ma magama varsti end sean.

Viskun pleekinud heintele lakka,
vana kasukas tekiks on üll.
Tean – kui unes pealt selle ma lükkan,
vastu koitu siis hakkab mul külm.

*

Vibu homseks pean valmis ma saama.
Tuli mere pealt õhtu eel paat,
paadimehe tõi endaga kaasa –
ilmus jälle too vaatama saart.

Hoiab suus haisvat sigarijunni,
tätoveeritud õlad ja rind,
vaia külge seab paadi ta kinni,
rannas seismas ei märkagi mind.

Magus vein kambris sätendab klaasis,
lõhnab magusalt tallepraad,
juua paadimees kaanib ja praalib
ja tal kummastki küllalt ei saa.

Sama tall tema ees on seal vaagnal,
kes mu ees päeval kepsu lõi.
Mitte kuidagi aru ei saa ma,
kuidas keegi ta tappa küll võis.

Poole ööni veel kuulda võin lakka
ohkeid magusaid pimedast toast
ja nii valus on mul, nagu lükkaks
keegi minusse seatapunoa.

Ja ma tean – enam paat siit ei lahku
talvel pilbasteks litsub ta jää,
paadimehele tänane õhtu
viimseks sõiduks me saarele jääb.

Homme hommikul võpatab vibu
oigab pinge alt vabanend nõör.
Rannamännikus karedas klibus
magab paadimees igavest ööd.

